

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Is féidir liom, is féidir linn ...

An Ghaeilge do Chách ar Scoil

Leabhrán Foghlama Gairmiúla

Iar-bhunscoile

An Plean Gnámh don Ghaeilge i Scoileanna Meán-Bhéarla

Ciorclán 0050/2026

Cód MF
(Gaeilge)

Cód MF
(Gaeilge)

QR Code
(English)

QR Code
(English)

Mé Féin mar Oide & m'Aistear Teanga: Spás duitse

Taithí Dhearfach i leith na Gaeilge (Fís Nua Ghael Linn)

Cén tionchar atá ag an bhfiseán seo ort?

Conas a dhéanann tú ionannú leis?

Ár dTuras Teanga

Eispéireas dearfach

Eispéireas diúltach

Comhairle a thabharfá d'fhoghlaimeoir nó do mhúinteoir nuacháilithe

An Ghaeilge sa Chóras Oideachais

Breac síos aon smaoineamh a ritheann leat anseo

Ról na Teanga ar Scoil agus sa tSochaí

Cén fáth go bhfuil sé tábhachtach an Ghaeilge a mhúineadh agus a fhoghlaim?

Gníomhaíocht: Tréithe an Dea-Fhoghlaim

	Níl eagla orthu cumarsáid a dhéanamh	Feiceann siad patrúin	Tá siad sásta buille faoi thuairim a thabhairt	Is féidir leo cur suas le héiginnteacht	Níl eagla orthu botún a dhéanamh	Bíonn fonn orthu labhairt	Tugann siad caint daoine eile faoi deara	Tá suim acu san fhoghlaim
Imeachtaí ranga a chabhraíonn an tréith seo a chothú								

Naisc chuig na hAcmhainní & Áiseanna

- 1 NuachtAnois** <https://www.leighanois.com/nuacht>
- 2 Fichell.ie** <https://ficheall.ie/ceachtanna-do-thosaitheoiri/>
- 3 NCCA** https://ncca.ie/media/2773/juniorcycle_assessmentworkshop_4_gaeilge.pdf
- 4 Closleabhair** <https://weareirish.ie/irish-language-audiobooks-for-children/>
- 5 Snas.ie** <https://snas.ie/>
- 6 Foclach & Cluichí Boird** <https://www.foclach.com/>
- 7 An Cumann Scoildrámaíochta** <https://www.scoildramaiocht.ie/scripteanna/>
- 8 Foghlaim TG4** <https://foghlaim.tg4.ie/>
- 9 Cártaí Cumarsáide** <https://oide.ie/wp-content/uploads/2023/09/Cartai-Comhra.pdf>
- 10 Leabhrán an Réiteora Óig** <https://munster.gaa.ie/cultur/resources/>
- 11 Spreag an Ghaeilge le Spraoi** <https://www.scoilnet.ie/go-to-primary/theme-pages/physical-education/spreag-an-ghaeilge-le-spraoi/>
- 12 Eagraithe Grafacha** <https://oide.ie/wp-content/uploads/2023/09/Eagraithe-Grafacha.pdf>
- 13 Rothaí Cainte** <https://spinthewheel.io/>
- 14 Canva** <https://www.canva.com/>
- 15 Cearnóga Scéil** <https://snag.ie/en/schools-and-youth-clubs/resources/>

Meonta Dearfacha: Féidearthachtaí don Fhéinchinntiúchán

Breac síos do chuid smaointe anseo:

Mapáil Mheonta na Leanaí & Daoine Óga

Breac síos do chuid smaointe anseo:

Machnamh: Spás duitse

Cad is féidir liom a dhéanamh?

Cad is féidir linn a dhéanamh?

Coincheapa na Cothroime agus an Cheartais Shóisialta

Cad is ionchuimsiú i gcomhthéacs na Gaeilge ann?

Breac síos do chuid smaointe anseo

An Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim

Is é is sprioc leis an Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim (UDL) ná gníomhaireacht foghlaiméora a chothú atá cuspóireach agus machnamhach, seiftiúil agus barántúil, straitéiseach agus dírithe ar ghníomhaíocht.

Modhanna éagsúla a dhearadh don Rannpháirtíocht

Rochtain

Roghanna a dhearadh maidir le Fálitíú roimh Spéiseanna agus Féiniúlachtaí⁽⁷⁾

- Rogha agus féinriar a bharrfheabhsú (7.1)
- Ábharthacht, luach agus barántúlacht a bharrfheabhsú (7.2)
- Aoibhneas agus súgradh a chothú (7.3)
- Aghaidh a thabhairt ar chlaontachtaí, bagairtí agus seachrán airde (7.4)

Dearcadh⁽¹⁾

Roghanna a dhearadh maidir le Dearcadh⁽¹⁾

- Tacú le deiseanna chun eolas a léiriú ar bhealaí éagsúla (1.1)
- Tacú le bealaí éagsúla chun eolas a thabhairt faoi deara (1.2)
- Éagsúlacht dearchtaí agus féiniúlachtaí a léiriú go fírinneach (1.3)

Modhanna éagsúla a dhearadh don Léiriúchán

Modhanna éagsúla a dhearadh don Ghníomhaíocht agus don Léiriú

Roghanna a dhearadh don Idirghníomhaíocht⁽⁴⁾

- Modhanna éagsúla freagartha, loingseoireachta agus gluaiseachta a chur ar fáil, agus meas a léiriú orthu (4.1)
- Rochtain ar uirlisí inrochtana agus ar theicneolaíochtaí cunta inrochtana a bharrfheabhsú (4.2)

Tacaíocht

Roghanna éagsúla a dhearadh chun Iarrachtaí Leanúnacha agus Dianeasmhacht a chothú⁽⁸⁾

- Solleiriú a thabhairt maidir le brí agus cuspóir na spriocanna (8.1)
- Dúshlán agus tacaíocht a bharrfheabhsú (8.2)
- Comhoibriú, idirspéachas agus comhfhoghlaim a chothú (8.3)
- Muintearas agus pobal a chothú (8.4)
- Aiseolas a thabhairt atá dírithe ar ghlíomh (8.5)

Roghanna don Teanga agus do Shiombailí a dhearadh⁽²⁾

- Focóir, siombailí agus struchtúir teanga a sholleiriú (2.1)
- Tacú le dichódú téacs, nodaireachta matamaitice, agus siombailí (2.2)
- Tuiscint agus meas a chothú maidir le teangacha agus canúintí (2.3)
- Aghaidh a thabhairt ar chlaontachtaí in úsáid teanga agus siombailí (2.4)
- Léiriú trí úsáid a bhaint as ilimheáin (2.5)

Roghanna a dhearadh maidir le Cur in Iúl agus Cumarsáid⁽⁵⁾

- Meán éagsúla a úsáid ar mhaithe le cumarsáid a dhéanamh (5.1)
- Uirlisí éagsúla a úsáid don tógáil, don chumadóireacht, agus don chruthaíocht (5.2)
- Liofachtaí a fhorbairt ina bhfuil tacaíocht cheimnithe ar fáil don chleachtas agus don léiriú (5.3)
- Aghaidh a thabhairt ar chlaontachtaí a bhaineann le modhanna cur in iúl agus cumarsáide (5.4)

Féidhm Féidhmíocháin

Roghanna a dhearadh maidir le Cumas Mothúcháin⁽⁹⁾

- Ionchais, creidimh, agus inspéireadh a aithint (9.1)
- Feasacht a fhorbairt ort féin agus ar dhaoine eile (9.2)
- Machnamh aonair agus machnamh comhoibrithe a chur chun cinn (9.3)
- Comhbhá agus cleachtais aisirocha a chothú (9.4)

Roghanna a dhearadh chun Eolas a Mhéadú⁽³⁾

- Réamheolas a nascadh le foghlaim nua (3.1)
- Béim a chur ar phatrúin, gnéithe criticiúla, smaointe móra, agus caidrimh, agus iad a iniúchadh (3.2)
- Bealaí éagsúla chun eolas a fháil agus tátal a fháil a chothú (3.3)
- Aistriú agus ginearálú a uasmhéadú (3.4)

Roghanna a dhearadh d'Fhorbairt Straitéis⁽⁶⁾

- Spriocanna bríocha a leagan amach (6.1)
- A bheith ag súil le dúshlán agus uilíní dóibh roimh ré (6.2)
- Eolas agus acmhainní a eagrú (6.3)
- Feabhas a chur ar an gcumas monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn (6.4)
- Dúshlán a thabhairt d'aon chleachtas ina bhfágat duine nó grúpa ar fár (6.5)

Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim & Difreáil

Breac síos do chuid smaointe anseo:

- Cuir tic le ceann a d'úsáid tú
- Cuir comhartha ceiste má tá níos mó eolais uait
- Roinn d'eispéiréis ag an mbord.
- Bog timpeall an tseomra chun na bearnaí eolais a líonadh. Labhair le duine leis an eolas sin.

Oide

Saineolas an tSeomra

Nasc sa cheantar (Grúpaí Gaeilge, scoil eile)	Úsáid Puipéid mar spreagadh don chaint	Frama Reoite	Tionscadal Podchraolta / Físeáin a chruthú nó clár raidió a dhearadh	
Foghlaim TG4	Amhránaíocht & Drámaíocht	An litríocht chun comhrá a spreagadh	An Bleachtaire Teanga (Cluiche)	
Malairt Foghlama (Flipped Classroom)	Rólghlacadh	Jenga chun caint a spreagadh	Díospóireacht Siúil	

Saineolas an tSeomra

- Cuir tic le ceann a d'úsáid tú ✓
- Cuir comhartha ceiste má tá níos mó eolais uait ?
- Roinn d'eispéiréis ag an mbord.
- Bog timpeall an tseomra chun na bearnaí eolais a líonadh. Labhair le duine leis an eolas sin.

Athrú ar fhocail & frásaí (le béim ar fhrásaí iomlána)	Duaisianna (Scoláire na seachtaine srl)	Cur i láthair ó bhéal	Frásaí comónta a bheith feiceálach	
Aiseolas Ceartaitheach (Ceartú le Cinealtas)	Mion-ghníomhaíocht labhartha i ngach ceacht Gaeilge	Gaeilge24	Gaelbhratach	
Comhchrúthú Critéir Ratha	Cur chuige uile-scoile	FCÁT/CLIL	Cara Teanga/ Meantóireacht	

Samplaí de Ghaeilge Laethúil

- Frásaí simplí
- Ceisteanna úsáideacha
- Comharthaí agus lipéid timpeall na scoile
- Gach deis a thapú Gaeilge le linn am sosa, rolla, gluaiseachta, bainistíocht ranga.

Cluichí Gaeilge - Iarbhunscóil

Cluichí Iar-Bhunscóile

Cleachtadh a dhéanann máistreacht

Deiseanna Úsáide Teanga - Na Meáin

Spreagcheisteanna

An bhfuil aon chlár a mbreathnaíonn tú go rialta air nó a n-éisteann tú leis chun cuidiú leat ar do thuras teanga?

An bhfuil aon phodchraoladh a mholfá do dhaoine éisteacht leis?

An bhfuil aon chuntas nó líonra sóisialta a mholfá do dhaoine a leanúint?

Machnamh: Spás duitse

Cad is féidir liom a dhéanamh?

Cad is féidir linn a dhéanamh?

Tacaíochtaí Gaeilge ó COGG

Oide

An Chomhairle um Oideachas
Gaeilge & Gaelscolaíochta

Aiseolas

Spás anois chun dul
i dtaithí ar shuíomh
COGG

<https://cogg.ie/an-tairseach/>

Fan i dTeagmháil Linn....

Oide

Oide Tacaíocht do bhFoghlaim Ghairmiúil i meaisín Críonairí Scoile agus Múinteoirí
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

LEAN
@oidegaelaonad

le haghaidh na scéalta is déanaí,
nuashonraí agus meabhrúcháin ón
nGaelAonad in Oide

@oidegaelaonad @OideFinnGaeilge

Plean Gnímh don Ghaeilge i Scoileanna Meán-Bhéarla
D'fhoiligh an Roinn Oideachas agus Óige an plean gnímh ar 6 Samhain 2025. Is plean dhá bhliain é atá dírithe ar chaighdeán agus éifeacht teagaisc na Gaeilge a ardú, úsáid na teange a mhéadú, agus scoileanna cumarsáide na bpáistí agus ndaoine óga a neartú i mbunscoileanna agus i n-iarbhuscoileanna meán-Bhéarla.
The Department of Education and Youth Affairs published the AGSMB on 6 November 2025. It is a two-year plan aimed at raising the standard and effectiveness of Irish language teaching, increasing the use of the language, and strengthening the communication skills of children and young people in English-medium primary and post-primary schools.

Cuspóirí an Phlean Gnímh

- Dearcaíocht dearfach a churtha i leith na Gaeilge
- Teangeas agus foghlaim na Gaeilge a fheabhadh
- Scoileanna labhartha na ndaoine a fhorbairt
- Úsáid na Gaeilge a mhéadú i saol na scoile
- Ríochtáin níos fearr ar foghlaim na Gaeilge do gach dalta

Objectives of the Action Plan

- To foster a positive attitude towards Irish
- To enhance the quality of teaching and learning in Irish
- To strengthen students' oral language skills
- To expand the use of Irish in school life
- To ensure equitable access to Irish language learning for all students

Cáid é an Plean Gnímh seo?
Is plean gnímh é seo do bhunscoileanna agus d'iarbhuscoileanna meán-Bhéarla chun tacaí le teagaisc agus foghlaim na Gaeilge.

What is this Action Plan?
This is an action plan for English-medium primary and post-primary schools to support with the teaching and learning of Irish.

Leagan Gaeilge **English Version**

Físeán miníú an phlean gnímh
Video Explaining the Action Plan

www.oide.ie X @Oide_PP_Gaeilge Instagram @OideGaelAonad

Mo thuras teanga féin ...

(Nathanna cainte, eochairfhocail, pointí gramadaí a d'fhoghlaim mé inniu)

[illegible]